

SEF UN POKUSAVA DA UJEDINI KOSOVARE PRE POCETKA KLJUCNIH PREGOVORA

Author: [Arben Qirezi](#)

Partijski sukobi oko toga ko treba da vodi pregovore o konacnom statusu Kosova otezavaju pripreme za ovu presudnu raspravu.

Sef UN na Kosovu, Soren Jesen-Petersen, pomogao je formiranje mehanizma poznatog kao Kosovski forum, koji treba da pomogne Albancima u protektoratu da dodju zajednicke platforme pre pocetka razgovora o konacnom statusu.

Forum, koji je osnovan 7. juna, cine Ibrahim Rugova, predsednik Kosova i lider Demokratske lige Kosova, LDK, Bajram Kosumi, premijer i potpredsednik Alijanse za buducnost Kosova, AAK, Kole Berisa, iz LDK, Hasim Taci, iz Demokratske partije Kosova, PDK, i Veton Suroi iz ORA.

Inicijativa sefa UNMIK-a usledila je posle sednica Saveta bezbednosti UN na kojoj je Kai Aide imenovan za specijalnog izaslanika Generalnog sekretara Kofija Anana sa zadatkom da obavi reviziju takozvanih "standarda".

To je lista kriterijuma za koje je medjunarodna zajednica odredila da ih Kosovo mora ispuniti pre pocetka pregovora. Aide treba da otpocne reviziju polovinom juna.

Posle sest godina uprave UN-a, cini se da je medjunarodna zajednica spremna da otpocne pregovore o konacnom statusu, zavisno od rezultata revizije standarda koju ce obaviti Aide.

U pregovore o konacnom statusu bice ukljuceni Kosovo, Srbija i kontaktna grupa koju cine SAD, Rusija, Britanija, Nemacka, Francuska i Italija.

Zapadne zemlje su jasno stavile do znanja da povratak Kosova na status iz vremena pre 1999. godine ne dolazi u obzir. One, takodje, nece podrzati deljenje ili pridruzivanje Kosova susednoj drzavi.

Sve vodece stranke koje predstavljaju kosovske Albance zahtevaju nezavisnost ovog entiteta i odbacuju bilo koji oblik integracije sa Srbijom. Srpske stranke, s druge strane, prihvataju slogan "manje od nezavisnosti, vise od autonomije". Izvestan broj nevladinih organizacija i medjunarodnih grupa, kao sto su Medjunarodna komisija za Balkan i Medjunarodna krizna grupa, ICG, predlaze trece resenje, zasnovano na "uslovnoj nezavisnosti", sto znaci nezavisnost uz ispunjavanje odredenih uslova.

Mada se cini da je albanska strana ujedinjena u pogledu svojih glavnih ciljeva, postoje duboke podele u pogledu taktike i pitanja ko treba da vodi pregovore.

Odlazak bivseg premijera Kosova Ramusa Haradinaja u Hag u martu ove godine, gde treba da odgovara na optuzbe za ratne zlocine, oslabio je vladajuca koaliciju. Nakon toga ona se suocila sa ostrim optuzbama opozicije za umesanost u nezakonite aktivnosti.

Mada je vecina Kosovara pozdravila potez Jesena-Petersena usmeren na formiranje konsultativnog foruma, politicki lideri su reagovali na razlicite nacine.

PDK zeli da ovo telo bude nadlezno za donosenje odluka, dok vladajuca koalicija ne zeli da ono bude postavljeno iznad izabranih institucija na Kosovu.

UNMIK je nekoliko puta odlagao osnivanje foruma u pokusajima da postigne konsenzus o njegovoj ulozi.

"Primarni cilj foruma jeste stvaranje platforme za pregovore", izjavio je portparol UNMIK-a Hua Jiang. "Ne mozemo jednostavno reci ljudima, 'Dodjite da pregovaramo', ako se prethodno nismo pripremili."

Konacna saglasnost o osnivanju foruma postignuta je tek ove sedmice, posle sastanka pod pokroviteljstvom Jesena-Petersena.

Rezultat je to da je dogovoreno da ovo telo treba da se sastaje svake dve ili tri sedmice i raspravlja o implementaciji standarda, decentralizaciji i dijalogu sa Beogradom.

Ipak, cak i posle prividno postignute saglasnosti, opstaju odredjeni problemi vezani za forum i njegove nadleznosti.

Najvaznije pitanje tice se buduće uloge kosovskih opozicionih stranaka u pregovorima o konacnom statusu. "Postoje sustinska neslaganja u pogledu pregovarackog tima", izjavio je Suroi. Glavne opozicione

stranke zele da budu ravnopravno zastupljene uz vladajuće stranke.

Neki međunarodni posmatraci se slazu i tvrde da Taci, glavni opozicioni lider, mora dobiti istaknuto mesto. Oni strahuju da bi Tacijeva PDK mogla izvršiti opstrukciju pregovora o konacnom statusu, ukoliko ne bude ukljucena u pregovaracki tim.

"Opozicione i vladajuće stranke moraju biti ujedinjene u pregovorima o konacnom statusu", izjavio je Aleks Anderson iz ICG.

"Ideja o opoziciji koja predvodi pregovore je ispravna."

Pitanje je da li će se vladajuće stranke sloziti sa takvim stavom. Nedzat Daci, predsednik Skupštine Kosova i visoki zvanicnik LDK, nema problema sa ovim konceptom.

Daci je, zapravo, inicirao ideju o zajednickom delovanju vlasti i opozicije u pregovorima o konacnom statusu, nakon sto je Haradinaj optuzen.

Ali, lider Dacijeve stranke, Rugova, ne pokazuje toliko entuzijazma. Ostaje da se vidi da li će ga pritisak javnosti za uspostavljanje jedinstvenog fronta primorati da prihvati opoziciju kao vaznog igraca u ovim pregovorima.

Gradjanske grupe i nezavisni posmatraci strahuju da strana kosovskih Albanaca gubi vreme i energiju na unutrasnje sukobe na stetu najvaznijeg pitanja. Skelzen Malici, politicki analiticar, izjavio je da je stvaranjem foruma albanskim strankama ponudjena dobra prilika da se osiguraju da ne budu nadmudrene na pregovorima o statusu.

"Umesto sto cekaju na međunarodne inicijative, sve politicke snage bi sada morale brzo raditi na utvrdjivanju pregovaracke platforme", kaze Malici.

Arben Kirezi je urednik IWPR Kosovo, Artan Mustafa je novinar kosovskog dnevnika Ekspres.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Albania](#)
[Stavropol](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sef-un-pokusava-da-ujedini-kosovare-pre>